

Od neoliberalizmu do neokolonializmu

Ćwierć wieku transformacji ustrojowej w Polsce

Grażyna Ancyparowicz

Spis treści

NEOLIBERALIZM W TEORII EKONOMII

1. Wolność i rynek	11
1.1. Archetyp człowieka gospodarującego i paradygmat „niewidzialnej ręki rynku”	13
1.2. Manifest libertariański	21
1.3. Uzdrawiająca siła kryzysów	25
1.3.1. Cykl koniunkturalny w ujęciu teoretycznym	28
2. Interwencjonizm i keynesizm	32
2.1. Krach na giełdzie nowojorskiej – impulsem dla narodzin „ekonomii popytu”	33
2.1.1. Mechanizm narastania kryzysu na rynku finansowym	33
2.2. Keynesowska recepta na wyjście z depresji ekonomicznej	38
2.3. Człowiek staje się siłą roboczą, a ta przeobraża się w kapitał ludzki	41
2.4. Bezrobocie jako obiekt zainteresowania ekonomistów i polityków	45
2.5. Dylematy państwa opiekuńczego	49
3. Filary neokonserwatyizmu: ekonomia podaży i monetaryzm	51
3.1. Prekursorzy monetaryzmu w epoce pieniądza kruszcowego	53
3.2. Monetaryzm w początkach ery pieniądza papierowego	59
3.3. Spór neoliberalistów z keynesistami o pieniądź	65
3.4. Szkoła Chicagowska	71
3.5. Ekonomiści „od brudnej roboty”	75

NEOLIBERALIZM W SŁUŻBIE OLIGOPOLI

4. Żądza pieniądza – rzecz o deregulacji rynków finansowych	87
4.1. Jak próbowano okiełznać giełdę	90
4.2. Anatomia kryzysu w dobie pieniądza fiducyjnego	95
4.3. <i>Casino capitalism</i>	100
4.4. Etiologia, przebieg i następstwa kryzysu <i>subprime</i>	109
4.5. O kreacji pieniądza w dobie cywilizacji cyfrowej i wynikających stąd wyzwaniach	123
5. Hazard i inne pokusy wabiące amatorów łatwych pieniędzy	131
5.1. Największe afery spekulacyjne u zarania rynku kapitałowego	132
5.2. <i>Crony capitalism</i> w wydaniu klasycznym i współczesnym	137
5.3. Kapitalizm kolesiów w liczbach, czyli statystyka korupcji	140
5.3.1. Międzynarodowe konwencje przeciw korupcji	141
5.3.2. Korupcja w badaniach <i>Transparency International</i>	146
5.3.3. Korupcja w badaniach CBOS	149
5.3.4. Główne czynniki korupcjogenne w ocenie CBA	154
5.4. Szara i czarna gospodarka	157

6.	Neoliberalizm a nowy globalny ład ekonomiczny	164
6.1.	Blaski i cienie globalizacji	165
6.2.	Nowy Międzynarodowy Ład Ekonomiczny – hasło bez odzewu	167
6.3.	Polaryzacja dochodów w gospodarce światowej	173
6.4.	Nierównoprawne partnerstwo	185
6.4.1.	Podwójne standardy MFW	192
6.5.	Globalizacja a indywidualne i zbiorowe poczucie bezpieczeństwa	196
7.	Państwowy mecenat nad prywatnym rynkiem kapitałowym	201
7.1.	Piramidalne oszustwo, czyli jak skierować składkę emerytalną na rynek kapitałowy	202
7.2.	O czym nie mówią lobbyści rynków finansowych.....	208
7.3.	Studium przypadku: otwarte fundusze emerytalne w roli inwestora giełdowego	211

NEOLIBERALIZM W POLSCE

8.	Mityczny Plan Balcerowicza i jego skutki	221
8.1.	Autodestrukcja realnego socjalizmu	221
8.2.	<i>Crony capitalism</i> po polsku.....	227
8.3.	Afery i ludzie z pierwszych stron gazet	232
8.4.	Sabotaż urzędniczy, czyli jak eliminuje się polski kapitał	242
9.	Kohabitacja starej i nowej nomenklatury	247
9.1.	Prywata niszczy bazę, a neoliberalizm rozkłada nadbudowę socjalistycznej formacji.....	247
9.2.	Główni architekci pierwszego etapu transformacji ustrojowej	258
9.3.	O tych, których neoliberalowie i inni doktrynerzy skrzywdzili najbardziej	265
9.4.	Propaganda sukcesu czy sukces propagandy?.....	274
9.5.	Demagogracja, <i>Signum temporis</i> epoki neoliberalnej	281
10.	Związki zawodowe wobec wyzwań wolnego rynku	284
10.1.	Szkic z historii światowego ruchu związkowego.....	285
10.2.	Legenda i zmierzch „Pierwszej Solidarności”	287
10.3.	Związki zawodowe w percepcji społecznej (wyniki raportu CBOS).....	290
10.4.	Porozumienie ponad podziałami?	298
11.	Nobilitacja polskiego złotego	301
11.1.	Obrót walutą – legalnie i „na czarno”	301
11.2.	Od kotwicy antyinflacyjnej do pieniądza międzynarodowego.....	304
11.3.	Kryteria konwergencji nominalnej	312
11.4.	Poziom konwergencji nominalnej po dziesięciu latach od akcesji Polski do UE	317
12.	Wzrost i restrukturyzacja polskiej gospodarki: 1970-2014	324
12.1.	System rachunków narodowych, czyli jak się mierzy siłę gospodarki	325
12.1.1.	Metodologia rachunków narodowych.....	325

12.1.2. Ekonomiczna treść rachunków narodowych.....	328
12.1.3. Kurs handlowy i parytet siły nabywczej waluty w statystyce gospodarczej.....	330
12.2. Inwestycje jako siła motoryczna wzrostu gospodarczego	333
12.3. Polski PKB w światowych rankingach.....	345
12.4. Efektywny popyt transakcyjny a wzrost PKB.....	359
12.4.1. Komponenty PKB: popyt krajowy i zagraniczny.....	359
12.5. Polski PKB w statystyce ONZ i GUS – podobieństwa i różnice.....	362
12.5.1. Wpływ różnic kursowych na wartość PKB.....	362
12.5.2. Wpływ różnic klasyfikacji działalności gospodarczej na strukturę branżową PKB	365
12.5.3. Struktura branżowa i własnościowa polskiego PKB w badaniach GUS.....	370
13. Prywatyzacja – furtka czy wrota dla <i>redployment</i> w Polsce?.....	375
13.1. Prywatyzacja kolebką kompradorskich elit.....	376
13.2. Punkt widzenia neoliberalistów na koszty pracy w Polsce	385
13.3. Transnarodowe korporacje a innowacyjność gospodarki kraju je goszczącego	393
13.3.1. Drenaż kapitału	394
13.3.2. Strategia korporacji w kraju goszczącym BIZ a dyfuzja innowacji.....	401
13.3.3. <i>Redeployment</i> a innowacyjność polskiej gospodarki	404
13.4. Międzynarodowa pozycja inwestycyjna Polski	411
13.5. Zadłużenie polskiej gospodarki wobec nierezydentów	418
14. Etiologia deficytu polskiego sektora <i>general government</i>	422
14.1. Co najbardziej szkodzi naszym finansom publicznym.....	424
14.1.1. Rynek pracy pod rządami neoliberalistów	425
14.2. Rujnująca finanse publiczne reforma ubezpieczeń społecznych	429
14.3. Systemowe uwarunkowania deficytu FUS	435
15. Profil polskiego rynku finansowego.....	440
15.1. Kapitał zagraniczny na polskim rynku finansowym.....	441
15.2. Główne segmenty polskiego rynku finansowego	443
15.2.1. Sektor bankowy.....	447
15.2.2. Fundusze inwestycyjne	451
15.2.3. Otwarte fundusze emerytalne.....	454
15.3. Czy Polacy są rozrzutni?	456
15.3.1. Oszczędności a koniunktura.....	458
15.3.2. Struktura rodzajowa oszczędności i kredytów gospodarstw domowych.....	463
15.3.3. Bilans zasobów pieniężnych gospodarstw domowych	465
15.3.4. Wierzytelności Polaków i ich zobowiązania wobec banków.....	472
15.4. Jak gangsterzy w białych kołnierzykach naciągają klientów	481
15.4.1. O legalnych sposobach naciągania klientów.....	484
15.4.2. Sprawa frankowiczów.....	486
Bibliografia	495